

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۲۰۰۸/۰۵/۰۹

(شماره ۷)

۲۲ اردیبهشت ۱۳۸۷

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۱	۱- آمریکا
۸	۲- منطقه یورو
۱۳	۳- ژاپن
۱۶	۴- انگلیس
۲۱	۵- طلا
۲۳	۶- نفت

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک) ، قیمت نقدی

هفته منتهی به ۱۳۸۷/۲/۲۰

طلا ، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

۲۰۰۸/۵/۹

متوسط هفته گذشته	رتبه	درصد تغییرات نسبت به هفته گذشته	متوسط هفته	جمعه ۹ مه	پنجشنبه ۸ مه	چهارشنبه ۷ مه	سه شنبه ۶ مه	دوشنبه ۵ مه	عنوان	جمعه ۲ مه
۰/۶۱۵۴۱		۰/۳۹	۰/۶۱۷۸۵	۰/۶۱۷۰۵	۰/۶۱۹۳۲	۰/۶۱۸۸۲	۰/۶۱۶۷۲	۰/۶۱۷۳۳	دلار به SDR	۰/۶۱۶۹۰
۱/۹۷۸۷	(۵)	-۰/۸۹	۱/۹۶۱۰	۱/۹۵۳۳	۱/۹۵۳۴	۱/۹۵۲۶	۱/۹۷۳۷	۱/۹۷۲۳	لیره انگلیس *	۱/۹۷۱۰
۱/۰۱۳۷	(۱)	-۰/۴۲	۱/۰۰۹۵	۱/۰۰۶۲	۱/۰۱۶۷	۱/۰۰۸۶	۱/۰۰۲۲	۱/۰۱۳۶	دلار کانادا	۱/۰۱۹۴
۱/۰۴۲۸	(۴)	۰/۷۸	۱/۰۵۰۹	۱/۰۴۱۸	۱/۰۵۱۵	۱/۰۵۵۲	۱/۰۵۲۲	۱/۰۵۳۷	فرانک سوییس	۱/۰۵۷۷
۱۰۴/۴۱	(۲)	-۰/۲۲	۱۰۴/۱۸	۱۰۲/۹۰	۱۰۳/۷۰	۱۰۴/۶۹	۱۰۴/۷۸	۱۰۴/۸۶	ین ژاپن	۱۰۵/۳۳
۱/۵۵۴۶	(۳)	-۰/۵۷	۱/۵۴۵۷	۱/۵۴۸۰	۱/۵۳۹۲	۱/۵۳۹۳	۱/۵۵۲۷	۱/۵۴۹۲	یورو (پول واحد اروپایی) *	۱/۵۴۲۷
۱/۶۲۴۹۴		-۰/۳۹	۱/۶۱۸۵۳	۱/۶۲۰۶۲	۱/۶۱۴۶۷	۱/۶۱۵۹۸	۱/۶۲۱۴۹	۱/۶۱۹۸۷	SDR به دلار	۱/۶۲۱۰۲
۸۶۹/۹۹		۰/۷۸	۸۷۶/۸۱	۸۷۶/۳۰	۸۸۳/۶۰	۸۶۷/۷۵	۸۷۹/۶۰	تعطیل	طلای لندن (هراونس)	۸۵۶/۳۰
۸۶۷/۸۰		۱/۱۹	۸۷۸/۱۲	۸۸۷/۳۰	۸۸۲/۰۰	۸۷۱/۴۵	۸۷۸/۰۰	۸۷۱/۸۵	طلای نیویورک (هر اونس)	۸۵۶/۴۰
۱۱۳/۳۲		۷/۴۶	۱۲۱/۷۷	۱۲۵/۴۰	۱۲۲/۸۴	۱۲۲/۳۲	۱۲۰/۳۱	۱۱۷/۹۹	نفت برنت انگلیس	۱۱۴/۵۶
۱۱۵/۳۴		۶/۶۴	۱۲۳/۰۰	۱۲۵/۹۶	۱۲۳/۶۹	۱۲۳/۵۳	۱۲۱/۸۴	۱۱۹/۹۷	نفت پایه آمریکا	۱۱۶/۳۲
۱۲۹۱۸		-۰/۲۷	۱۲۸۸۳	۱۲۷۴۶	۱۲۸۶۷	۱۲۸۱۴	۱۳۰۲۱	۱۲۹۷۰	DOW-30 (بورس وال استریت)	۱۳۰۵۸
۱۳۸۹۰		۰/۰۷	۱۳۹۰۰	۱۳۶۵۵	۱۳۹۴۳	۱۴۱۰۲	تعطیل	تعطیل	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	۱۴۰۴۹
۶۹۵۰		۱/۳۵	۷۰۴۴	۷۰۰۳	۷۰۷۲	۷۰۷۶	۷۰۱۷	۷۰۵۲	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	۷۰۴۳
۶۱۱۴		۲/۰۳	۶۲۳۸	۶۲۰۵	۶۲۷۱	۶۲۶۱	۶۲۱۵	تعطیل	FTSE-100 (بورس لندن)	۶۲۱۶

شماره ۸

* هر واحد به دلار آمریکا

بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف- نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار آمریکا در برابر دلار کانادا و ین ژاپن تضعیف و در برابر لیره انگلیس، فرانک سوئیس و یورو، تقویت شد. متوسط ارزش دلار در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر ین ژاپن ۰/۲۲ درصد کاهش و در برابر یورو و لیره انگلیس به ترتیب ۰/۵۷ درصد و ۰/۸۹ درصد، افزایش داشت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۱۰۴/۸۶-۱۰۲/۹۰ ین و هر یورو در محدوده ۱/۵۵۲۷-۱/۵۳۹۲ دلار در نوسان بود.

نوسانات دلار در هفته گذشته، عمدتاً تحت تأثیر ارقام اقتصادی منتشره در آمریکا، دورنمای بازارهای مالی این کشور، نوسانات قیمت نفت و برخی از عوامل دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه خبر مربوط به رشد غیرمنتظره شاخص فعالیت بخش غیر کارخانه ای ماه آوریل آمریکا منتشر شد. قبلاً در

روز جمعه هفته ماقبل نیز خبر مربوط به انتشار کاهش کمتر از انتظار تعداد شاغلین بخش غیرکشاورزی همان ماه آمریکا انتشار یافت. اما علیرغم انتشار این ارقام، امید به بهبود وضعیت اقتصادی آمریکا در آینده نزدیک، تقویت نشد. چون از یک سو تداوم افزایش شدید قیمت نفت در روزهای دوشنبه و سه شنبه، امید به بهبود تقاضای مصرفی را منتفی نمود. از سوی دیگر، بررسیهای بانک مرکزی آمریکا در این روز نشان داد که بانک ها، شرایط اعطای وام به بخش های تجاری و مصرفی را سخت تر کردند. سخت تر شدن شرایط اعطای وام نیز می تواند مانع رشد هزینه های مصرفی و سرمایه گذاری در آمریکا شود. همچنین در روز دوشنبه Bank of America، دومین بانک بزرگ آمریکا، اعلام کرد که در برنامه خرید شرکت بحران زده Countrywide (بزرگترین مؤسسه مالی وام رهنی)، تجدیدنظر نماید. این امر می تواند بیانگر عمق مشکلات Countrywide باشد. در روز سه شنبه نیز Fannie Mae، بزرگترین تأمین کننده وامهای رهنی، اعلام کرد که در سه ماهه اول سال جاری میلادی با زیان شدیدی مواجه شد. حتی بانک سوئیس UBS نیز اعلام کرد قصد دارد میلیاردها دلار از وامهای رهنی اعطا شده به افراد کم اعتبار را به قیمتی بسیار نازل بفروشد. این موارد نیز نشان داد که بازار وامهای رهنی آمریکا بسیار آشفته می باشد و نمی توان به توقف سیر نزولی نرخهای بهره کلیدی آمریکا در آینده نزدیک، امیدوار بود. اما در روز دوشنبه رئیس بانک مرکزی اروپا هشدار داد که خطر فشارهای تورمی در منطقه یورو بسیار بالاست. نرخ تورم منطقه یورو در ماه آوریل به ۳/۳ درصد رسید که اندکی نسبت به ماه ماقبل کاهش نشان می دهد. اما این نرخ تورم، بسیار بالاتر از نرخ مورد نظر بانک مرکزی (۲/۰ - ۰ درصد) می باشد. به احتمال زیاد، ادامه افزایش قیمت نفت خام و سایر مواد اولیه و مواد غذایی می تواند به تشدید فشارهای تورمی دامن بزند. احتمال تشدید فشارهای تورمی در منطقه یورو، امید به کاهش نرخهای بهره کلیدی منطقه یورو در ماههای آینده را به یأس مبدل نمود. به این ترتیب انتظار میرود که تفاوت نرخهای بهره کلیدی آمریکا با نرخهای بهره کلیدی منطقه، یورو به نفع یورو در ماههای آینده تغییر نماید. موارد مذکور موجب کاهش ارزش دلار در برابر یورو، ین، لیره

انگلیس، فرانک سوئیس و برخی از ارزهای عمده دیگر در روزهای دوشنبه و سه شنبه در بازار نیویورک شد. در اواخر روز سه شنبه رئیس بانک مرکزی کانزاس گفت که به دلیل دورنمای نامطلوب تورمی، بانک مرکزی باید خود را برای افزایش به موقع نرخهای بهره کلیدی آمریکا آماده نماید. رئیس بانک مرکزی کانزاس، عضو کمیته بازار فدرال (بازوی سیاستگذاری بانک مرکزی آمریکا) نیست. اما با توجه به رشد فزاینده قیمت مواد غذایی، احتمالاً موضع ضد تورمی او بتدریج مورد حمایت برخی از اعضای کمیته بازار باز نیز قرار خواهد گرفت. از سوی دیگر، ارقام منتشره در روز چهارشنبه حکایت از رشد بیش از انتظار بازدهی نیروی کار و رشد کمتر از انتظار هزینه نیروی کار در سه ماهه اول سالجاری میلادی داشت. این امر بسیاری از معامله گران را متقاعد نمود که هنوز رشد تورم از کنترل خارج نشده است. علاوه بر آن ارقام منتشره در روز چهارشنبه حکایت از کاهش شدید خرده فروشی منطقه یورو داشت. موارد مذکور به همراه انتشار ارقام ضعیف شاخص اعتماد مصرف کنندگان و ارقام ضعیف اشتغال انگلیس سبب ترقی دلار در برابر یورو، لیره انگلیس، فرانک سوئیس و برخی از ارزهای عمده دیگر در روز چهارشنبه شد. در اوایل روز چهارشنبه، دامن زدن به احتمال افزایش نرخهای بهره کلیدی آمریکا، سبب شد تا هر دلار به سطح ۱۰۵/۴۱ ین نیز برسد. البته بعداً در همان روز انتشار خبر مربوط به افزایش بازدهی نیروی کار آمریکا، نگرانی نسبت به فشارهای تورمی آمریکا را تضعیف کرد و به تبع آن دلار در برابر ین کاهش یافت. در روز پنجشنبه، در قبل از شروع به کار بازار نیویورک، گزارش روزنامه انگلیسی فاینانشیال تایمز، مبنی بر تمایل مقامات پولی اروپا و آمریکا به تقویت دلار، سبب تقویت ارزش دلار در برابر یورو شد. بطوریکه در مقطعی از اینروز در بازار لندن هر یورو تا سطح ۱/۵۲۸۷ دلار، یعنی به پایین ترین سطح خود از ۱۱ مارس سالجاری به بعد رسید. البته بعداً در همان روز در بازار نیویورک، اظهارات رئیس بانک مرکزی اروپا در جهت تضعیف احتمال کاهش نرخهای بهره کلیدی، سبب شد تا دلار تقریباً تمام ارزش کسب شده خود در برابر یورو در بازار نیویورک را از دست بدهد. در روز پنجشنبه دلار دوباره کاهش یافت. پافشاری بانک مرکزی اروپا به مبارزه با

فشارهای تورمی، درست در زمانی که اقتصاد جهانی با کندی فعالیت روبروست، موجب ریسک‌گریزی سرمایه‌گذاران و به تبع آن ضعف دلار در برابر ین شد. در واقع بانک مرکزی برای تصمیم‌گیری در مورد سیاست پولی بامخمسه مواجه شده است. چون این منطقه از یکسو با کندی رشد اقتصادی و از سوی دیگر با افزایش فشارهای تورمی مواجه می‌باشد. در روز جمعه خبر مربوط زیان به دیدن شرکت American International Group، بزرگترین شرکت بیمه جهان، موجب ضعف دلار در برابر یورو، ین و برخی از ارزهای عمده دیگر گردید.

ب- بازار پولی داخلی

قرار است که اجلاس بعدی کمیته بازار باز فدرال (بازوی سیاست‌گذاری بانک مرکزی آمریکا) در روزهای ۲۴ و ۲۵ ژوئن برگزار شود. پیش‌بینی تصمیمات اجلاس مذکور، بسیار دشوار می‌باشد. چون اخیراً برخی از ارقام اقتصادی منتشره نظیر رشد تولید ناخالص داخلی سه ماهه اول سال جاری، ارقام اشتغال ماه آوریل، شاخص فعالیت بخش غیرکارخانه‌ای همان ماه و ارقام مربوط به موازنه حساب تجاری ماه مارس، تا حدودی بهتر از انتظار قبلی بوده‌اند. علاوه بر آن کمیته بازار باز فدرال پس از اجلاس ۳۰ آوریل خود اظهار امیدواری که کاهش‌های اخیر نرخهای بهره کلیدی به همراه اتخاذ سایر تدابیر برای افزایش تزریق نقدینگی به بازار، خطراتی که فعالیت‌های اقتصادی با آن روبروست را کاهش دهد. حتی اخیراً یکی از مقامات پولی به لزوم آمادگی بانک مرکزی برای افزایش به موقع نرخهای بهره کلیدی، اشاره کرد. با توجه به تمام موارد مذکور برخی به این نتیجه رسیدند که در اجلاس آینده کمیته بازار باز، در نرخهای بهره کلیدی تغییری داده نمی‌شود. اما از سوی دیگر بانک‌ها، با وجود کاهش‌های مکرر نرخهای بهره کلیدی و تزریق حجم عظیم نقدینگی، شرایط اعطای وام را سخت‌تر کرده‌اند شرکت‌های مالی آمریکا، همچنان دورنمای مبهمی دارند. تفاوت بین بازده اوراق قرضه درازمدت و بازده اوراق قرضه کوتاه مدت دولتی، در حال کاهش است. این امر، سوددهی عملیات

بانکی را بیشتر کاهش خواهد داد. این موارد نیز سبب شده تا برخی گمان کنند که بانک مرکزی آمریکا در اجلاس آینده خود نرخهای بهره کلیدی را کاهش خواهد داد. از اواسط ماه اوت تا کنون بانک مرکزی آمریکا نرخ بهره کلیدی را در نه نوبت کاهش داده و از ۶/۲۵ درصد به ۲/۲۵ درصد رسانده است. همچنین از ماه سپتامبر تا حدود بانک مرکزی نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال در هفت نوبت و مجموعاً ۳/۲۵ درصد کاهش داد و به ۲/۰ درصد رساند.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوسط هفته منتهی به ۱۸ آوریل	متوسط هفته منتهی به ۲۵ آوریل	متوسط هفته منتهی به ۲ مه	متوسط هفته منتهی به ۹ مه
دلار آمریکا	۲/۷۸	۲/۹۱	۲/۸۴	۲/۷۳
یورو	۴/۲۲	۴/۸۳	۴/۸۵	۴/۸۵
ین ژاپن	۰/۹۲۶	۰/۹۱۶	۰/۹۲۱	۰/۹۱۷
لیره انگلیس	۵/۹۲	۵/۸۸	۵/۷۳	۵/۷۹

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته، موازنه حساب تجارت کالا و خدمات آمریکا در ماه مارس و چند ماه و چند سال گذشته به شرح زیر بوده است:

ارقام به میلیارد دلار

عنوان	سال	۲۰۰۶	۲۰۰۷	سه ماهه اول ۲۰۰۷	سه ماهه اول ۲۰۰۸	مارس ۲۰۰۷	فوریه ۲۰۰۸	مارس ۲۰۰۸
موازنه حساب تجارت کالا و خدمات		-۷۵۸/۵۲	-۷۱۱/۶۱	-۱۷۸/۶۲	-۱۷۸/۸۸	-۶۳/۰۴	-۶۱/۷۱	-۵۸/۲۱
- صادرات		۱۴۴۵/۷۰	۱۶۲۱/۸۱	۳۸۱/۰۰	۴۴۸/۰۰	۱۲۸/۵۶	۱۵۱/۱۰	۱۴۸/۵۱
- واردات		۲۲۰۴/۲۳	۲۳۳۳/۴۲	۵۵۹/۶۲	۶۲۶/۸۸	۱۹۱/۵۹	۲۱۲/۸۲	۲۰۶/۷۲
موازنه حساب نفتی		-۲۷۰/۸۶	-۲۹۳/۵۳	-۶۳/۲۹	-۹۷/۹۲	-۲۲/۴۱	-۳۲/۲۲	-۳۰/۳۸
- قیمت هر بشکه نفت وارداتی به دلار		--	--	--	--	۵۳/۰۰	۸۴/۷۶	۸۹/۸۵
موازنه حساب تجارت کالا و خدمات با چین		-۲۳۲/۵۹	-۲۵۶/۲۷	-۵۶/۹۵	-۵۴/۷۴	-۱۷/۲۵	-۱۸/۳۶	-۱۶/۰۷
موازنه حساب تجارت کالا و خدمات با اتحادیه اروپا		-۱۱۶/۴۹	-۱۰۷/۳۹	-۲۰/۵۸	-۲۰/۴۱	-۷/۷۲	-۶/۸۷	-۷/۴۹
موازنه حساب تجارت کالا و خدمات با ژاپن		-۸۸/۵۷	-۸۲/۸۰	-۲۰/۶۰	-۲۰/۹۶	-۷/۰۵	-۶/۸۸	-۷/۴۹

قبلاً انتظار میرفت که کسری تجاری آمریکا در ماه مارس به ۶۱/۳۰ میلیارد دلار برسد. کاهش ۶/۱ میلیارد دلاری واردات، از علل اصلی کاهش کسری حساب تجاری آمریکا بوده است. کاهش واردات در ماه مارس، شدیدترین کاهش در نوع خود از ماه مارس سال ۲۰۰۱ میلادی به بعد بوده است. کاهش شدید حجم واردات نفت و فرآورده‌های نفتی و کاهش های مکرر ارزش دلار، موجب کاهش واردات در ماه مارس شد. صادرات در ماه مارس کاهش یافت. با این وجود، حجم صادرات ماه مارس، از حجم صادرات سایر ماهها به استثنای ماه فوریه، بیشتر بوده است. کسری حساب تجارت کالا و خدمات آمریکا از ماه مارس سال ۲۰۰۷ میلادی تا ماه فوریه سال ۲۰۰۸ میلادی، هر ماهه به نقطه اوج جدیدی رسید. همین امر سبب شد تا در دورانی که بحران مربوط به وامهای رهنی بر تقاضای داخلی

اثرات منفی گذاشت، رشد صادرات تا حدودی اثرات منفی تقاضای داخلی بر رشد اقتصادی را خنثی نماید. بازدهی نیروی کار پس از ۱/۸ درصد رشد در سه ماهه چهارم سال گذشته، در سه ماهه اول سال جاری ۲/۲ درصد رشد داشت که بیش از انتظار قبلی (۱/۵ درصد رشد) بوده است. رشد نسبتاً شدید بازدهی نیروی کار سبب کندی رشد هزینه هر واحد نیروی کار در سه ماهه اول سال جاری شد. این امر تا حدودی نگرانی نسبت به افزایش فشارهای تورمی را برطرف کرد. البته قسمت قابل توجهی از رشد تورم ناشی از رشد مداوم قیمت نفت و مواد اولیه و مواد غذایی است و اجتناب از آن تقریباً محال بنظر میرسد. شاخص فعالیت بخش غیرکارخانه‌ای آمریکا از ۴۹/۶ درصد در ماه مارس به ۵۲/۰ درصد در ماه آوریل رسید. قرارگرفتن این شاخص در سطحی بالاتر از ۵۰/۰ درصد به مفهوم افزایش فعالیت بخش غیرکارخانه‌ای میباشد. تولیدات بخش غیرکارخانه‌ای حدود ۸۰ درصد از کل تولید ناخالصی داخلی را تشکیل می‌دهد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا

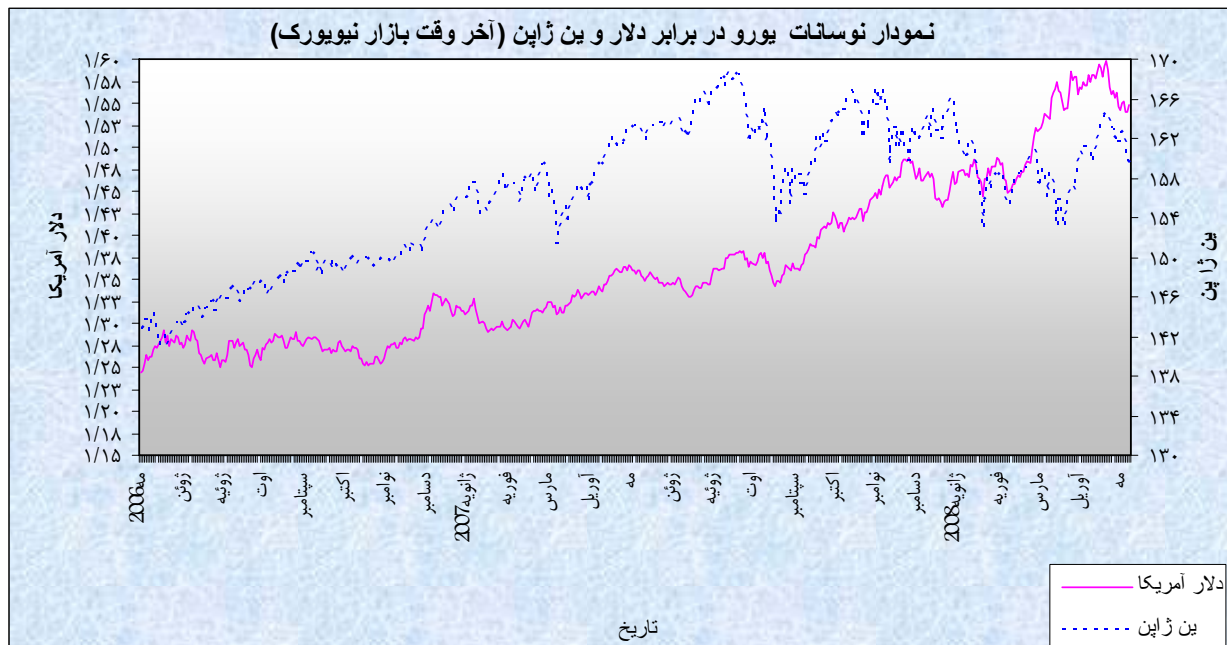
سال ۲۰۰۸			سال ۲۰۰۷									شاخصهای اقتصادی ماه
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	
۵/۱	۴/۸	۴/۹	۵/۰	۴/۷	۴/۸	۴/۷	۴/۶	۴/۶	۴/۵	۴/۵	۴/۵	نرخ بیکاری (به درصد)
-۵۸/۲	-۶۱/۷	-۵۸/۹۶	-۵۷/۹	-۶۳/۱۲	-۵۷/۷۷	-۵۷/۱۲	-۵۶/۸۰	-۵۹/۰۰	-۵۹/۴۳	-۵۹/۱۶	-۵۸/۶۷	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
۰/۳	-۰/۷	۰/۱	۰/۱	۰/۳	-۰/۵	۰/۳	-۰/۱	۰/۶	۰/۶	-۰/۱	۰/۴	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۴	۴	۴/۳	۴/۱	۴/۳	۳/۵	۲/۸	۲/۰	۲/۴	۲/۷	۲/۷	۲/۶	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه سوم ۲۰۰۷			سه ماهه دوم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
۰/۶			۰/۶			۴/۹			۳/۸			

۲- منطقه یورو

الف - نوسانات یورو

در هفته گذشته یورو در برابر تمام ارزهای مورد بررسی به استثنای فرانک سوییس و پوند انگلیس تضعیف گردید. متوسط ارزش یورو در هفته گذشته نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار آمریکا ۰/۵۷ درصد کاهش یافت. به نرخهای آخر وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۵۵۲۷-۱/۵۳۹۲ دلار در نوسان بود. در هفته گذشته نوسانات ارزش یورو عمدتاً تحت تأثیر انتشار ارقام اقتصادی در اروپا و آمریکا، دورنمای نرخهای کلیدی بهره، نوسانات بازار سهام، اظهارات برخی از مقامات بانک مرکزی اروپا و برخی عوامل دیگر قرار داشت.

در حالی که در هفته ماقبل پس از اعلام دور از انتظار تعداد اشتغال در آمریکا که نشان داد این تعداد در ماه آوریل تنها کمی کاهش یافته است، دلار در برابر سبد ارزهای اصلی از جمله یورو تقویت شد و این امید برای سرمایه گذاران بوجود آمد که ممکن است رکود اقتصادی ایالات متحده کمرنگ شده باشد اما روز دوشنبه، بدنبال افزایش بهای نفت به رکوردهای جدید، دلار آمریکا در بازارهای آسیا، اروپا و آمریکا تضعیف شد و بار دیگر تردید در خصوص تقویت اقتصاد ایالات متحده بوجود آمد. در حالی که رشد بخش خدمات

(ISM Services) در ماه آوریل برای اولین بار طی چهار ماه گذشته با افزایش همراه شد، اما این خبر تحت تاثیر تحقیق بانک فدرال قرار گرفت که مشخص نمود، بخش بانکی همچنان با مشکلات وام و اعتبار مواجه است. روز دوشنبه به دلیل تعطیلی بازارهای لندن و توکیو، حجم معاملات پایین بود، با این حال یورو-دلار در پایان با ۰/۴۰٪ صعود در نرخ ۱/۵۴۹۱ تثبیت گردید. روز سه شنبه، پس از اعلام گزارش سه ماهه میزان ضررهای شرکت آمریکایی Fannie Mae که اشاره به بیشتر شدن مشکلات در بازارهای مالی داشت، دلار برای دومین روز متوالی در برابر یورو وین تضعیف شد. شرکت Fannie Mae اعلام کرد که در سه ماهه اول ۲۰۰۸ به دلیل تضعیف بازار مسکن، ۲/۱۹ میلیارد دلار ضرر کرده است. به گفته تحلیلگران، این خبر برای دلار نگران کننده است زیرا نشان می دهد مشکلات مرتبط با بخش مسکن همچنان در بستر اقتصاد ایالات متحده ادامه دارد. در صورتیکه این مشکلات موجب از دست دادن مشاغل بیشتر شوند و به کاهش مخارج و هزینه های مصرف کننده منجر شود، ممکن است بانک فدرال ایالات متحده بار دیگر ناگزیر به کاهش نرخ بهره گردد که در نتیجه، به تضعیف دلار و دارایی های مالی وابسته به آن خواهد انجامید. اعلام مثبت میزان تولیدات بخش خدمات در منطقه یورو که اندکی بهتر از پیش بینی ها بود، به تقویت یورو کمک کرد. در پایان معاملات روز سه شنبه، یورو-دلار در نرخ ۱/۵۵۳۰ تثبیت شد. روز چهارشنبه کاهش شاخص خرده فروشی منطقه یورو بیش از آنچه که انتظار می رفت و همچنین اعلام مثبت و دور از انتظار افزایش میزان بهره وری در ایالات متحده امریکا باعث تقویت دلار در برابر یورو گردید. افزایش بیش از انتظار میزان بهره وری آمریکا در سه ماهه اول سال و نیز کاهش کمتر از حد انتظار هزینه های واحد نیروی کار در ایالات متحده، سرمایه گذاران را مطمئن ساخت که هرچند میزان تورم رو به افزایش بوده، اما رشد تورم همچنان تحت کنترل خواهد بود. با این حال، برخی از تحلیلگران می گویند، سرمایه گذاران نسبت به چشم انداز دلار بیش از حد خوشبین هستند و به این نکته اشاره می کنند که چون اقتصاد ایالات متحده همچنان تحت فشار شرایط نابسامان قرار دارد، بانک فدرال تا پایان سال، بار دیگر به کاهش نرخ بهره اقدام خواهد کرد. در هفته گذشته، بانک فدرال آمریکا نرخ سود بانکی را به ۲/۰۰٪ کاهش داد و در عین حال، به توقف سیکل کاهش نرخ بهره که از سپتامبر سال گذشته و از نرخ ۵/۲۵٪ شروع شده بود، چراغ سبز نشان داد. از سوی دیگر، کاهش

شدید میزان خرده فروشی در منطقه یورو موجب فشار بر یورو گردید و این گمانه را تقویت نمود که بانک مرکزی اروپا (ECB) ممکن است تا پایان سال جاری، نرخ بهره بانکی را تعدیل کند. در روز چهارشنبه، یورو- دلار تا نرخ ۱/۵۳۳۳ سقوط کرد اما در پایان معاملات با ۰/۸٪ کاهش در نرخ ۱/۵۴۰۵ تثبیت گردید. همچنین، از آنجاییکه در حال حاضر، تورم به عنوان مهمترین موضوع مورد نگرانی ۱۵ کشور منطقه یورو است، بانک مرکزی اروپا (ECB) مطابق با پیش بینی ها، تغییری در میزان نرخ بهره فعلی (۰/۴٪) اعمال نکرد. روز پنجشنبه، پس از آنکه آقای ژان- کلود تریشه، رئیس بانک مرکزی اروپا (ECB)، در کنفرانس خبری ماهانه به این نکته اشاره کرد که رشد تورم همچنان مهمترین دغدغه بانک مرکزی اروپا است، یورو از پایین ترین نرخهای دو ماه گذشته خود در برابر دلار تقویت شد و حرکتی صعودی را آغاز کرد. سخنان آقای تریشه، برای بازار اینگونه تعبیر شد که نرخ بهره بانکی اروپا در آینده نزدیک کاهش نخواهد یافت. آقای تریشه که ساعتی پس از اعلام نرخ بهره بانکی اروپا و تثبیت نرخ ۰/۴٪ در کنفرانس خبری ماهانه سخن می گفت، در جمع خبرنگاران اظهار داشت: افزایش بهای انرژی و قیمت مواد غذایی به این مفهوم است که منطقه یورو هنوز هم باید مراقبت رشد تورم باشد. بیشتر، برخی از سرمایه گذاران پیش بینی می کردند که آقای تریشه از مواضع تند خود در خصوص رشد تورم بکاهد و عمده توجه را به مساله کاهش رشد اقتصادی در منطقه یورو معطوف نماید. اما با تاکید تریشه به مقابله با تورم، یورو از پایین ترین نرخهای دو ماه گذشته (۱/۵۲۸۵) صعود کرد و تا نرخ ۱/۵۴۴۲ دلار پیش رفت و در پایان وقت با ۰/۴۸٪ صعود در نرخ ۱/۵۴۰۶ تثبیت شد. بانک مرکزی اروپا (ECB) در حالی به موضوع مقابله با تورم تاکید می کند که کاهش رشد اقتصاد جهانی، سرمایه گذاران را ناگزیر به کاهش ریسک معاملات نموده و در مقابل توجه آنها را به ارزهای کم بازده از جمله ین ژاپن بیشتر نموده است. در روز جمعه شرایط به گونه دیگری رقم خورد. انتشار زیان فصلی شرکت بیمه گر AIG امریکا که بالغ بر ۷/۸ میلیارد دلار اعلام شد باعث سقوط بازار های سهام در اروپا و امریکا گردید. هرچند یورو در این روز در برابر ارزهای کم خطر همچون فرانک سوییس و ین تضعیف گردید اما در مقابل دلار آمریکا به دلیل دورنمای نرخهای بهره و اثرات سخنان ضد تورمی تریشه تقویت گردید.

ب- بازار پولی داخلی

گزارش میزان خرده فروشی های اروپا نتوانست به پیش بینی ها جامه عمل پوشاند و در ماه مارس با ۰/۴ درصد کاهش روبرو شد. میزان سفارش های کارخانه های آلمان بزرگ ترین اقتصاد اروپا نیز ۰/۶ درصد در ماه مارس کاهش یافت. این شرایط تنها این احتمال را قوت بخشید که بانک مرکزی اروپا چاره ای جز تمرکز بر روی وخیم تر شدن شرایط اقتصادی این منطقه در نشست روز پنجشنبه خود ندارد. اما روند رو به افزایش فشارهای قیمتی همچنان نگرانی اصلی بانک مرکزی اروپا را به خود اختصاص داده است. در حالی که شاخص بهای مصرف کننده (CPI) اروپا در ماه آوریل از ۳/۶٪ به ۳/۳٪ کاهش یافت، اما با توجه به ادامه افزایش بهای انرژی و قیمت مواد غذایی و روند صعودی شاخص قیمت تولید کننده در این منطقه همچنان ریسک فشارهای تورمی صعودی می باشد. بنابراین همانطور که انتظار میرفت بانک مرکزی اروپا در نشست شورای سیاستگذاری خود در روز پنجشنبه هفته گذشته نرخ بهره تأمین مالی مجدد اصلی را در سطح ۴ درصد ثابت نگاه داشت.

ج- اقتصاد داخلی

با ظهور یورو در هفتم ماه مه سال ۱۹۹۸ و گسترش آن از سال ۲۰۰۰ پس از ناکامی های اولیه، بانک مرکزی اروپا (ECB) با افزایش قدرت و اجرای اصلاحات، توانست هم اقتصاد کشورهای عضو را متحد، منسجم و متمرکز نماید و هم یورو با اتکا به این پشتوانه قوی، تقویت گردید. چهارشنبه گذشته دهمین سالروز تولد یورو بود. طبق آمارهای منتشره، از آغاز تولد یورو تا کنون، در حدود ۱۶ میلیون شغل جدید در منطقه یورو ایجاد شده و نرخ بیکاری از رقم ۹٪ در سال ۱۹۹۹ به ۷٪ در سال ۲۰۰۷ کاهش یافت. دولتها با کاهش میزان مالیات، راه را برای رشد اقتصادی هموار کردند و در سال گذشته میزان کسری بودجه کشورهای منطقه یورو به پایین ترین رکورد خود یعنی ۰/۶٪ تولید ناخالص داخلی رسید. هرچند که این موفقیت در حوزه اقتصاد کشورهای اروپایی را نمی توان لزوماً به یورو نسبت داد، اما قطعاً کاهش رشد تورم و سیاستگذاری های واحد پولی در خصوص نرخ بهره از جمله اقدامات موفق بانک مرکزی اروپا بوده است. با این حال، نمی توان نقش یورو را در بوجود آوردن رفم اقتصادی در کشورهای منطقه یورو نادیده گرفت. علی رغم رشد اقتصادی و انسجام کشورهای منطقه یورو، میزان بهره وری

تولید در مقایسه با ایالات متحده پایین است. این شاخص، یکی از شاخص های کلیدی برای سنجش استانداردهای زندگی محسوب می شود. برخی از کارشناسان معتقدند، اصلاحات اقتصادی بیشتری خصوصاً در حوزه بازار کار لازم است تا میزان بهره وری تولید در منطقه یورو افزایش یابد. وضعیت انطباق بودجه در منطقه یورو نیز بسیار رضایت بخش است. طبق پیمان مایستریخت، می بایست میزان کسری بودجه منطقه یورو حداکثر ۳٪ میزان تولید ناخالص داخلی باشد. اکنون می توان گفت که کشورهای منطقه یورو بخوبی توانسته اند میزان کسری بودجه خود را کنترل کنند و رقم فعلی ۰/۶٪ میزان کسری بودجه منطقه یورو، موجب تقویت سرمایه گذاری خصوصی و کاهش فشارهای تورمی گردیده است. این مساله از جهت دیگری هم حایز اهمیت است، در شرایط کنونی که رشد اقتصاد جهانی رو به کاهش است، به دلیل پایین بودن میزان کسری بودجه در کشورهای منطقه یورو، این کشورها در موقعیت مستحکمی قرار دارند، زیرا قادر خواهند بود با افزایش میزان هزینه، رشد پایدار اقتصادی خود را تضمین نمایند. همانطور که اشاره شد، از ابتدای ورود یورو به عنوان ارز واحد در ۱۲ کشور اروپایی، نرخ بیکاری به تدریج کاهش یافته و در حدود ۱۶ میلیون شغل جدید ایجاد شده است که این آمار در مقایسه با دهه قبل از آن بسیار قابل توجه است. با این حال، هنوز در مقایسه با ایالات متحده و انگلیس، نرخ بیکاری بالا است و این خطر وجود دارد که کاهش رشد اقتصادی در طی دو سال آینده می تواند به افزایش میزان نرخ بیکاری بیانجامد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو

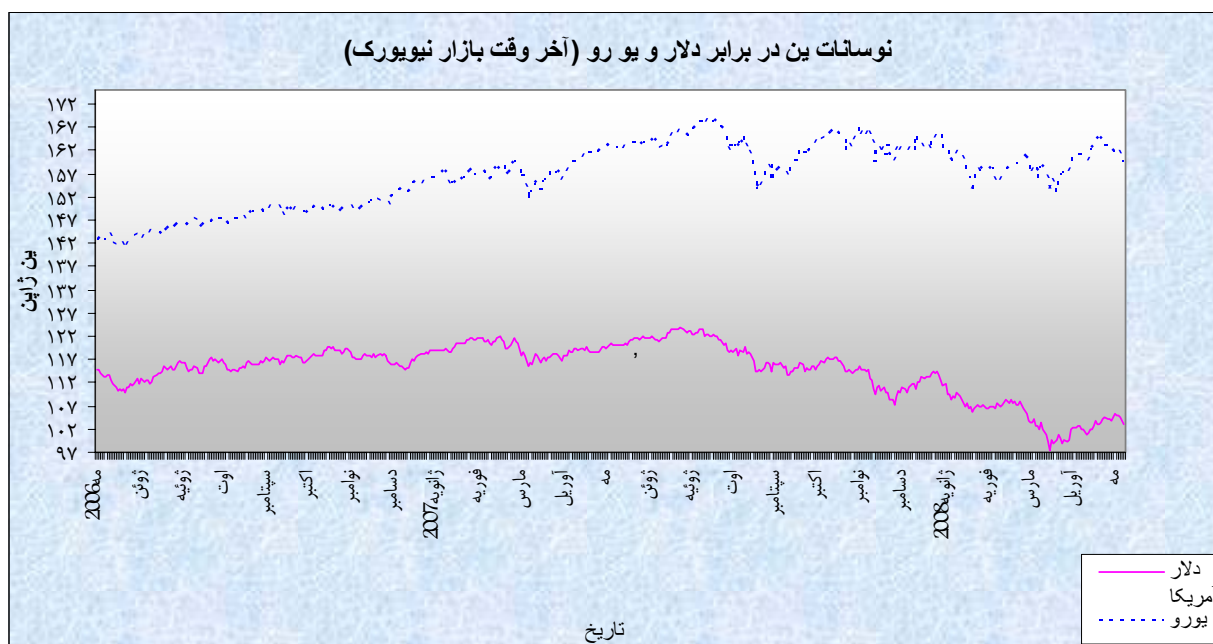
سال ۲۰۰۸				سال ۲۰۰۷								شاخصهای اقتصادی ماه
آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	
	۷/۱	۷/۱	۷/۱	۷/۲	۷/۲	۷/۲	۷/۳	۷/۴	۷/۴	۶/۹	۶/۹	نرخ بیکاری (به درصد)
		۱۸/۰۰	۹/۷۱	-۰/۹	۱۱/۴۶	۱۶/۴۱	۱۳/۲	۱۵/۷۳	۱۰/۴۸	۱۴/۴۹	۹/۱۰	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
		۰/۳۵	۰/۷	-۰/۲	-۰/۴	-۰/۴	-۰/۸	۱/۲	۰/۷	۰/۰	۰/۹	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۳/۳	۳/۶	۳/۳	۳/۲	۳/۱	۳/۱	۲/۶	۲/۱	۱/۷	۱/۸	۱/۹	۱/۹	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه چهارم ۲۰۰۷				سه ماهه سوم ۲۰۰۷				سه ماهه دوم ۲۰۰۷		سه ماهه اول ۲۰۰۷		رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
۲/۲				۲/۷				۲/۵		۳/۲		

۳- ژاپن

الف- نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای دلار کانادا تقویت گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۲۲ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار آمریکا در محدوده ۱۰۴/۸۶-۱۰۲/۹۰ ین معامله گردید.

نوسانات ارزش ین طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر نوسانات بازار سهام، معاملات Carry Trade، انتشار برخی اخبار و گزارشهای اقتصادی و عوامل تکنیکی قرار داشت. در روزهای دوشنبه و سه شنبه، بازار ارز توکیو به مناسبت تعطیلات رسمی بسته بود. در روز چهارشنبه سخنان آقای Thomas Hoenig رییس فدرال رزرو Kansas City منتشر گردید که گفته بود با توجه به تهدید جدی تورم، بانک مرکزی نیاز دارد که در موقع مناسب اقدام به افزایش نرخهای بهره کلیدی نماید. بنظر می‌رسد پس از طی یک دوره سیاستهای انبساطی شدید توسط فدرال رزرو، ثبات شاخصهای

اقتصادی مربوطه ضرورت ادامه این سیاستها را منتفی نموده است. نظرات مقامهای پولی آمریکا نیز نشان می دهد که دیگر تمایلی به کاهش نرخهای بهره وجود ندارد. از سوی دیگر در این روز گشایش بازارهای مالی که پس از چهار روز تعطیلی صورت می گرفت به ترقی بورس سهام توکیو منجر گردید، این امر معاملات Carry Trade را تشویق نمود. در روز پنجشنبه ارقام بهتر از انتظار بهره‌وری نیروی کار در آمریکا انتشار یافت. این موارد بر دلار فشار صعودی وارد کرد. اما از سوی دیگر، صادر کنندگان ژاپنی در این روز و روز قبل اقدام به فروشهای دلاری نمودند. مجموع موارد یاد شده سبب شد که ارزش ین در برابر دلار در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه تغییر چندانی نداشته باشد. در روز جمعه ین در برابر ارزشهای پر بازده از جو عمومی مثبتی برخوردار بود. در این روز بورس‌های سهام آسیایی بویژه بورس توکیو با افت مواجه شدند که این امر به ریسک‌گریزی معامله‌گران دامن زد. لذا ین در برابر دلار در آخرین روز هفته تقویت گردید.

ب- وضعیت اقتصادی

شاخص انتشار آینده نگر از ۵۴/۵ در ماه فوریه به ۲۰/۰ در ماه مارس کاهش یافت. این شاخص از عناصری نظیر قیمت‌های سهام در بورس توکیو، احساس مصرف‌کنندگان و مشاغل جدید پیشنهادی تشکیل شده است. پائین تر بودن شاخص مذکور از عدد ۵۰ نشانه بدتر شدن شرایط اقتصادی است. غیر از این شاخص که به نوعی وضعیت اقتصادی در آینده را پیش‌بینی می‌نماید، دو شاخص مرتبط دیگر شامل شاخص جاری و شاخص گذشته نگر هستند که جملگی در ماه مارس نسبت به ماه قبل کاهش داشتند. میزان ذخائر ژاپن در پایان ماه آوریل به ۱/۰۰۳ میلیارد دلار رسید که نسبت به ماه مشابه سال گذشته نزدیک به ۸۸ میلیون دلار رشد نشان می‌دهد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن

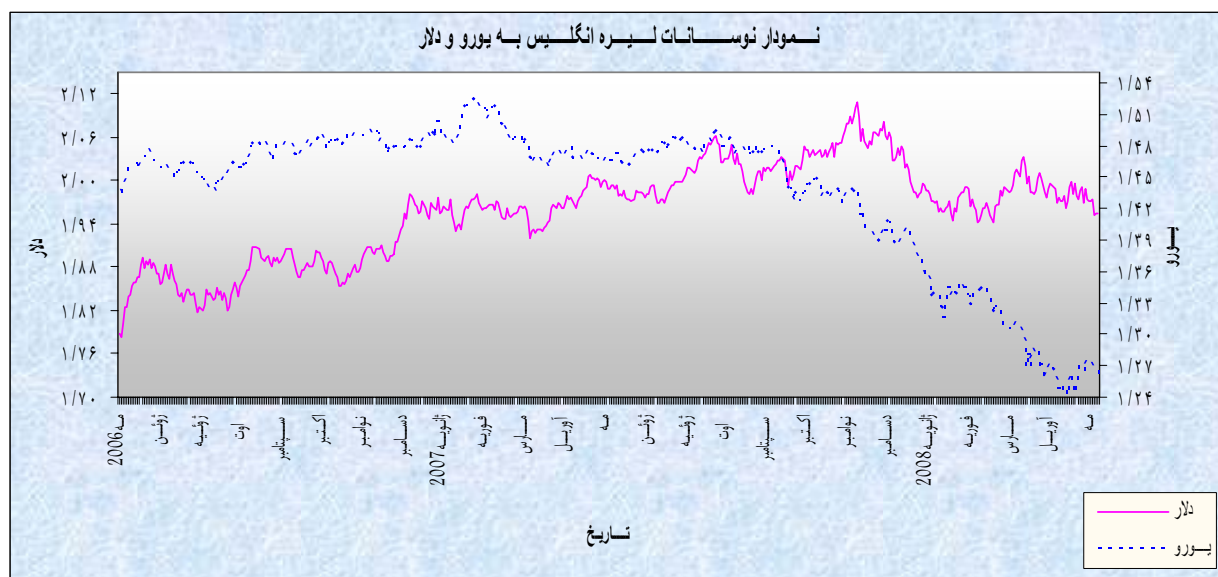
سال ۲۰۰۸			سال ۲۰۰۷									ماه	شاخصهای اقتصادی
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل		
۳/۸	۳/۹	۳/۸	۳/۸	۳/۸	۴/۰	۴/۰	۳/۸	۳/۶	۳/۷	۳/۸	۳/۸	نرخ بیکاری (به درصد)	
	۹/۶۶	۰/۸۰	۹/۲۷	۸/۴۰	۱۹/۲۳	۱۵/۳۷	۷/۶۴	۶/۴۶	۱۱/۰۳	۴/۰۶	۸/۶۹	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	
-۳/۱	۱/۶	-۲/۲	۱/۴	-۱/۶	۱/۷	-۱/۴	۳/۵	-۰/۴	۱/۳	-۰/۳	-۰/۲	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
۱/۲۰	۱/۰۰	۰/۷	۰/۷	۰/۶	۰/۳	-۰/۲	-۰/۲	۰/۰	-۰/۲	۰/۰	۰/۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه سوم ۲۰۰۷			سه ماهه دوم ۲۰۰۷			سه ماهه اول ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	
۳/۵			۱/۳			-۱/۸			۳/۲				

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره انگلیس در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی تضعیف شد. متوسط ارزش لیره در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۸۹ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۹۷۳۷-۱/۹۵۲۶ دلار معامله گردید.

نوسانات ارزش لیره طی هفته گذشته، بطور عمده تحت تأثیر انتشار اخبار و گزارشهای اقتصادی، دورنمای نرخهای بهره و عوامل فنی قرار داشت. در روز دوشنبه بازار ارز لندن به مناسبت تعطیلات رسمی بسته بود و معاملات عملاً از روز سه شنبه آغاز گردید. در روز سه شنبه انتشار ارقام ضعیف اقتصادی انگلیس، از جمله افت بیش از انتظار شاخص مدیران خرید بخش خدمات نشان داد که بخش خدمات بریتانیا در ماه آوریل راکد بوده است، همچنین وجود شواهدی مبنی بر تأثیر گذاری بحران بازار اعتبارات مالی بر رشد اقتصادی بریتانیا سبب شد تا احتمال کاهش نرخهای بهره در نشست روز پنجشنبه اعضای کمیته سیاستگذاری پولی بانک مرکزی افزایش یابد. کلیه موارد یادشده سبب شد که ارزش لیره

در برابر دلار در این روز کاهش یابد. تیمی از اقتصاددانان بریتانیا در دو بانک سرمایه گذاری مطرح JP Morgan Chase و Deutsche Bank پیش بینی نمودند که بانک مرکزی انگلیس در نشست روز پنجشنبه خود ۰/۲۵ درصد نرخهای بهره را کاهش خواهد داد و آن را به ۴/۷۵ درصد خواهد رساند. اعضای کمیته سیاستگذاری پولی بانک مرکزی در آخرین نشست خود در ماه گذشته، برای سومین بار طی پنج ماه گذشته ۰/۲۵ درصد نرخهای بهره را کاهش داد و نرخهای بهره را به ۵ درصد رساند. بهر حال تا قبل از نشست روز پنجشنبه بانک مرکزی ارقام مربوط به تولیدات صنعتی و کارخانه ای نیز منتشر می گردد که می تواند نتایج انتشار این ارقام بر تصمیم روز پنجشنبه اعضای کمیته سیاستگذاری پولی بانک مرکزی تأثیرگذار باشد. در روز چهارشنبه ارقام مذکور منتشر شد و افت غیرمنتظره ارقام مربوط به تولیدات بخش کارخانه ای انگلیس در ماه مارس نشان داد که ارقام مذکور به پایین ترین سطح خود در شش ماه گذشته رسیده است. همچنین گزارش منتشره ای از مؤسسه معتبر Nationwide Building Society که در بخش مسکن فعالیت دارد حاکی از آن بود که شاخص اعتماد مصرف کنندگان در ماه آوریل کاهش یافته است و به پایین ترین سطح خود در چهار سال گذشته رسیده است. همچنین گزارش دیگری نشان داد که تعداد مشاغل دائمی ارائه شده در ماه آوریل برای دومین بار طی سه ماه اخیر کاهش یافته است. کلیه عوامل فوق باعث شد تا احتمال کاهش نرخهای بهره در روز پنجشنبه توسط بانک مرکزی افزایش یابد و در نتیجه ارزش لیره در مقابل کلیه ارزها از جمله دلار کاهش یابد. در روز پنجشنبه در حالیکه همگان انتظار کاهش نرخهای بهره را از سوی بانک مرکزی داشتند، این بانک نرخهای بهره را در رقم ۵ درصد ثابت نگهداشت. همین امر موجب شد تا علیرغم زیانهای گسترده در بازار سهام، لیره اندکی در مقابل دلار افزایش یابد. همچنین در ابتدا ارزش یورو در مقابل لیره اندکی کاهش یافت اما در پایان یورو در مقابل لیره تقویت شد و زیانهای اولیه را جبران نمود. اما در آخرین روز هفته لیره در مقابل دلار کاهش یافت و به پایین ترین سطح خود در مقابل این ارز در دو ماه گذشته رسید. ثابت ماندن نرخهای بهره در این ماه، احتمال کاهش نرخهای بهره در ماه ژوئن را افزایش داده است، از سوی دیگر حجم بالای ارقام ضعیف اقتصادی بریتانیا از شاخص قیمت

مسکن تا شاخص خرده فروشی تحلیل گران را متقاعد کرده است که بانک مرکزی بریتانیا در ماه آینده نرخهای بهره را کاهش خواهد داد و همین امر جذابیت لیره را بعنوان یک ارز پربازده از بین برده است. عوامل فوق سبب شد تا در پایان هفته ارزش لیره در مقابل دلار کاهش یابد. اکثر تحلیل گران نیز در نظرسنجی که توسط مؤسسه رویترز پیش از نشست روز پنجشنبه اعضای کمیته سیاستگذاری پولی صورت گرفت، پیش بینی کرده بودند که بانک مرکزی نرخ بهره را در ماه ژوئن کاهش می دهد. اعضای کمیته سیاستگذاری بانک مرکزی بریتانیا از یک سو با خطر افزایش تورم روبرو هستند و از سوی دیگر با افت شدید اقتصادی لذا به نظرمی رسد بعد از کاهش ۰/۲۵ درصدی نرخهای بهره در ماه گذشته، در روز پنجشنبه تصمیم گرفتند تا نرخهای بهره را در رقم ۵ درصد ثابت باقی نگهدارند.

ب- بازار پولی

شورای سیاستگذاری پولی بانک مرکزی بریتانیا در نشست این ماه خود تصمیم گرفت که نرخ بهره کلیدی را در همان سطح ۵ درصد نگاه دارد. این اقدام بانک مرکزی، احتمال کاهش نرخهای بهره در ماه ژوئن را افزایش داد. ترس از افزایش نرخ تورم باعث شد تا بانک مرکزی بریتانیا نرخهای بهره را در رقم قبلی ثابت نگهدارد، اما تحلیل گران معتقدند که حتی در شرایط تورمی بالا، افت اقتصادی بریتانیا، بانک مرکزی را مجبور خواهد کرد تا نرخهای بهره را در ماه آینده کاهش دهد. بانک مرکزی بریتانیا به منظور حمایت از مصرف کنندگان و بخش تجاری، در سه نوبت نرخهای بهره را از ۵/۷۵ درصد به ۵ درصد کاهش داد. بسیاری از اقتصاددانان نیز اظهار داشتند که در سال آینده نیز بانک مرکزی بریتانیا به همین تعداد می تواند نرخهای بهره را کاهش دهد. اما بانک مرکزی اروپا که هم با نرخ تورم بالا و هم با افت اقتصادی منطقه یورو دست و پنجه نرم می کند، نرخهای بهره خود را در رقم ۴ درصد ثابت باقی نگهداشت.

ج- وضعیت اقتصادی

شاخص مدیران خرید بخش خدمات از رقم ۵۲/۱ درصد در ماه مارس به رقم ۵۰/۴ درصد در ماه آوریل کاهش یافت. که این رقم کمترین میزان شاخص مذکور در نوع خود از مارس سال ۲۰۰۳ تاکنون می باشد. همچنین شایان ذکر است که رقم پیش بینی برای شاخص مذکور در ماه آوریل ۵۱/۴ درصد بوده است. تولیدات بخش کارخانه ای در ماه مارس نسبت به ماه فوریه به ۰/۵ درصد کاهش یافت. که این رقم بیشترین افت تولیدات کارخانه ای در نوع خود از سپتامبر ۲۰۰۷ تاکنون می باشد. این تولیدات در ماه فوریه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱/۹ درصد افزایش داشت. همچنین تولیدات کارخانه ای در ماه مارس نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز ۰/۶ درصد افزایش نشان می دهد. همچنین رشد تولیدات بخش کارخانه ای در سه ماهه منتهی به فوریه نسبت به سه ماهه مشابه سال قبل ۰/۹ درصد و در سه ماهه منتهی به ماه مارس نسبت به سه ماهه مشابه سال قبل یک درصد رشد نشان می دهد. تولیدات صنعتی در ماه مارس نسبت به ماه فوریه نیز ۰/۵ درصد افت داشت. که این رقم بیشترین میزان افت تولیدات صنعتی از فوریه ۲۰۰۷ تاکنون می باشد. رشد تولیدات بخش صنعت در ماه فوریه نسبت به ماه مشابه سال قبل با تجدیدنظر نزولی ۱/۲ درصد افزایش نشان می دهد. رشد تولیدات بخش صنعت در ماه مارس نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز ۰/۲ درصد افزایش داشته است. همین شاخص در سه ماهه منتهی به مارس نسبت به سه ماهه مشابه سال قبل نیز ۰/۶ درصد افزایش نشان می دهد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس

سال ۲۰۰۸			سال ۲۰۰۷									شاخصهای اقتصادی ماه
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	
۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۶	۲/۶	۲/۷	۲/۷	۲/۷	۲/۸	نرخ بیکاری (به درصد)
	-۱۴/۷۰	-۱۵/۶۱	-۱۵/۲۶	-۱۶/۳۸	-۱۵/۰۴	-۱۶/۷۲	-۱۳/۹۵	-۱۵/۰۸	-۱۲/۹۹	-۱۲/۷۸	-۱۳/۷۸	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۰/۵	۰/۳	-۰/۱	۰	-۰/۱	۰/۵	-۰/۴	۰/۱	-۰/۱	۰/۰	۰/۶	۰/۳	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۲/۵	۲/۵	۲/۲	۲/۱	۲/۱	۲/۱	۱/۸	۱/۸	۱/۹	۲/۴	۲/۵	۲/۸	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه اول ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۷			سه ماهه سوم ۲۰۰۷			سه ماهه دوم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
۲/۵			۲/۸			۳/۳			۳/۲			

۵ - طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۱/۱۹ درصد افزایش داشت. به نرخهای آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۸۸۷/۳۰-۸۷۱/۴۵ دلار، در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات قیمت طلا عمدتاً تحت تأثیر نوسانات قیمت نفت، نوسانات دلار و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روزهای دوشنبه و سه شنبه، قیمت نفت خام در بازارها به سرعت روبه افزایش بود. برخی می ترسیدند که به دلیل کندی رشد تقاضا، قیمت نفت خام در ظرف دو سال به بشکه ای ۲۰۰ دلار نیز برسد. افزایش شدید قیمت نفت از یکسو به افزایش فشارهای تورمی دامن میزند و موقعیت طلا به عنوان یک مأمّن مناسب سرمایه گذاری در دوران تورم را تقویت می نماید. ازسوی دیگر، رشد شدید قیمت نفت خام موجب کندی رشد اقتصاد جهانی و پایین آمدن سود سهام می شود. این امر نیز بر جاذبه سرمایه گذاری در طلا می افزاید. همچنین در روزهای دوشنبه و

سه شنبه دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر سیر نزولی داشت. نگرانی نسبت به دورنمای بازارهای مالی روبه افزایش بود. علاوه بر آن، به دلیل نزدیک شدن جشن Akshaya Tritiya در هند، تقاضای فیزیکی برای طلا به سرعت روبه افزایش بود. این جشن در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه برگزار شد. در این جشنها هندیها به همدیگر طلا هدیه می دهند چون معتقدند که این هدایا موجب رونق دائمی کارهای آنان می شود. لازم بذکر است که هند بزرگترین مصرف کننده طلا در جهان می باشد. موارد مذکور به همراه خریدهای مرتبط بامعاملات اختیاری، موجب تقویت شدید قیمت طلا در روزهای دوشنبه و سه شنبه گذشته شد. در روز چهارشنبه ترقی دلار و فروشهای سوداگرانه طلا، موجب کاهش قیمت این فلز قیمتی شد. البته تداوم رشد قیمت نفت در این روز تا حدودی از شدت فشار نزولی بر قیمت طلا کاست. همچنین در روز چهارشنبه اعضای صندوق بین المللی پول با فروش ۴۰۳ تن طلا توسط این مؤسسه موافقت کردند. اما این خبر تأثیر چندانی بر قیمت طلا نداشت. چون، هنوز کنگره آمریکا با فروش طلا توسط صندوق موافقت نکرد. موافقت کنگره آمریکا، شرط لازم برای فروش طلا توسط صندوق بین المللی پول می باشد. در روزهای پنجشنبه و جمعه کاهش ارزش دلار، ترقی قیمت نفت و افزایش تقاضای فیزیکی در کشورهای آسیایی، موجب تقویت قیمت طلا شد.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۶/۶۴ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۱۲۵/۹۶-۱۱۹/۹۷ دلار معامله گردید.

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر انتشار ارقام موجودی انبار

نفت آمریکا، نوسانات دلار، مسائل مربوط به پرونده هسته ای ایران، عوامل سیاسی-امنیتی و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه بدلیل تعطیلات بخش بانکی انگلیس، حجم معاملات در بازار نفت کمتر از معمول و به تبع آن نوسانات این بازار شدید بود. در بازار ارز نیویورک، دلار در برابر ارزهای عمده نظیر یورو و ین تضعیف گردید. از سوی دیگر، دولت ایران نسبت به توافق گروه ۵+۱ در مورد ارائه بسته پیشنهادی جدید هسته ای واکنش نشان داد و اعلام کرد هر نوع پیشنهادی که حق این کشور در دستیابی به فن آوری هسته ای را محدود کند، رد خواهد نمود. نگرانی نسبت به پرونده هسته ای ایران در روز سه شنبه نیز ادامه داشت. ضمن آنکه دلار بازم به روند نزولی خود در این روز ادامه داد. شرایط در بازار نفت به گونه ای بود که نگرانی زیادی نسبت به کمبود عرضه وجود داشت. از جمله دلایل آن حملات مکرر شورشیان در نیجریه به مراکز نفتی و پالایشگاههای این کشور بوده که از اواخر ماه آوریل این روند تشدید شده و صادرات نفت نیجریه- بعنوان بزرگترین کشور صادرکننده نفت در قاره آفریقا- را با مانع جدی روبرو ساخته است. در روز چهارشنبه، اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا گزارش هفتگی خود از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده های عمده نفتی این کشور را به شرح جدول زیر اعلام نمود:

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۸/۰۵/۰۲ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۲۵/۶	۱/۷۸	-۳/۶۱
نفت حرارتی و دیزل	۱۰۵/۷	-۰/۹۵	-۱۲/۶۴
بنزین	۲۱۱/۹	۰/۳۸	۶/۵۹

بر اساس این گزارش، موجودی انبار نفت حرارتی و دیزل در هفته منتهی به ۲ مه نسبت به هفته ماقبل آن ۱۰۰ هزار بشکه کاهش نشان داد؛ درحالیکه پیش بینی می شد ۸۰۰ هزار بشکه افزایش یابد.

کاهش ذخایر این فرآورده ها باعث شد که معامله گران توجه چندانی به رشد ذخایر نفت خام و بنزین معطوف نکنند. در روز پنجشنبه نگرانی زیادی نسبت به کمبود عرضه نفت حرارتی و دیزل وجود داشت. در پی آن بهای این فرآورده در این روز و روز جمعه افزایش پیدا کرد. ضمن آنکه خریدهای سوداگرانه از سوی معامله گران در آخرین روز هفته صورت گرفت. مجموع موارد یادشده سبب شد که بهای نفت در کلیه روزهای هفته سیر صعودی پیموده و در هر یک از این روزها سطوح بی سابقه ای را تجربه نماید.

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۹ مه ۲۰۰۸

عنوان	روزهای هفته	دوشنبه مه ۵	سه شنبه مه ۶	چهارشنبه مه ۷	پنجشنبه مه ۸	جمعه مه ۹	متوسط هفته
نفت برنت	۱۱۷/۹۹	۱۲۰/۳۱	۱۲۲/۳۲	۱۲۲/۸۴	۱۲۵/۴۰	۱۲۱/۷۷	
نفت پایه آمریکا	۱۱۹/۹۷	۱۲۱/۸۴	۱۲۳/۵۳	۱۲۳/۶۹	۱۲۵/۹۶	۱۲۳/۰۰	
نفت اوپک	۱۱۱/۶۰	۱۱۴/۷۵	۱۱۶/۰۳	۱۱۶/۹۳	-	۱۱۴/۸۳	